

EFFEKTRAPPORT FÖR 2023

Clowner utan Gränser är medlemmar i Giva Sverige som arbetar för att insamlingssektorn i Sverige ska vara transparent, ansvarstagande, etisk och professionell. Som medlem i Giva Sverige ska vi visa på effekten av Clowner utan Gränserns verksamhet varje år. I svaren på frågorna finns hänvisningar till vart i årsberättelsen du kan läsa mer.

Vad vill Clowner utan Gränser uppnå?

Clowner utan Gränser arbetar för en värld där alla barn har tillgång till sina rättigheter och kan känna hopp även i utsatta situationer. Därför tar vi skratt, lek och glädje till barn som är drabbade av krig, katastrofer och kriser, för att stärka deras psykosociala hälsa genom föreställningar, workshops och kreativitet. Vårt arbete utgår från FN:s konvention om barnets rättigheter samt mål 3 (Hälsa och välmående för alla), mål 5 (Jämställdhet) och mål 11 (Fredliga och inkluderande samhällen) i Agenda 2023.

Hur grundades Clowner utan Gränser?

1996 var artisten Nalle Laneela i Sarajevo för att göra gatuföreställningar i och med att fredsavtalen äntligen signerats efter Balkankriget. Under en av föreställningarna kom en grupp spanska clowner som berättade att de var från Payasos Sin Fronteras – Clowner utan Gränser. Nalle förstod direkt vad han måste göra och väl tillbaka i Sverige samlade han sina artistvänner och organisationen Clowner utan Gränser Sverige grundades. Resten är historia. Clowner utan Gränser har på många sätt förändrats sedan 1996. Men vårt hjärta och själ förblir desamma.

I vilket organisatoriskt sammanhang verkar organisationen?

Clowner utan Gränser är en partipolitiskt och religiöst obunden organisation. Vi är medlemmar i Clowns Without Borders International som har 13 medlemsorganisationer i Belgien, Brasilien, England, Finland, Frankrike, Indien, Kanada, Tyskland, Schweiz, Spanien, Sverige, Sydafrika, och USA. Clowner utan Gränser samarbetar nästan alltid med andra organisationer som befinner sig på plats i de länder där vi har verksamhet. Läs mer på s. 5–6.

Vilka strategier har organisationen för att uppnå era mål?

Vi arbetar med mellanmänskliga möten och gör detta strategiskt på tre nivåer; direkt med barn och familjer, med den humanitära sektorn och med kulturella aktörer och artister. Clowner utan Gränser arbetar efter en femårsstrategi, som löper tom 2025. Vi har dock redan uppnått avgörande mål i strategin gällande långsiktig och hållbar finansiering varför vi redan 2023–2024 har inlett arbetet med en ny strategi. Den nuvarande strategin formulerar fyra mål för vilka Clowner utan Gränser är 2025: 1) vi är specialister, 2) vi förändrar, 3) vi är modiga och snabba och 4) vi är stabila, hållbara och inkluderande.

Fotograf Evelina Rönnbäck.

Foton från akutinsats i Turkiet och veckoverksamhet i Sverige.

Vilken kapacitet och vilket kunnande har Clowner utan Gränser för att uppnå ert mål?

Clowner utan Gränser har över 25 års erfarenhet med att jobba med barn och människor som befinner sig i kris och extremt utsatta situationer. Vi har under lång tid utvecklat metoder för hur kreativitet, kultur, lek och scenkonst kan användas för att främja god psykosocial hälsa på dessa platser.

All Clowner utan Gränserns verksamhet bygger på faktabaserad forskning kring vikten av lek och effekterna av skratt. Det finns således evidensbaserad grund till vår övertygelse om att våra aktiviteter, som premierar lek och skratt, kan påverka både det mest akuta och ge emotionell lättnad samt bidra till förbättrad psykosocial hälsa för de barn och ungdomar som får ta del av dessa aktiviteter.

För att bli artist och medlem i Clowner utan Gränser krävs att du är professionell, erfaren och yrkesverksam artist och/eller pedagog. Du behöver stor vana av att arbeta artistiskt under föränderliga omständigheter och i humanitärt svåra kontexter. Den expertkunskap som finns inom organisationen arbetar vi med att sprida genom exempelvis utbildningar och workshops för personal och volontärer från andra organisationer som arbetar med barn. Under 2023 har över hundra volontär bidragit med engagemang, tid och expertis för att göra vårt arbete möjligt.

Hur vet ni om Clowner utan Gränser gör framsteg?

Det är avgörande för såväl de barn och unga vi arbetar med, som för våra finansiärer och givare, att vi kan visa på den skillnad vi gör. För att kvalitetssäkra verksamheten gör vi löpande utvärderingar tillsammans med samarbetspartners och målgrupp genom både kvalitativ och kvantitativ effektmätning. Vi gör deltagarutvärderingar (med såväl målgruppen barn och ungdomar som med personal som deltagit i utbildningar), partnerutvärderingar (med vår samarbetspartner ifråga) samt observationer av verksamheten och den omedelbara responsen och engagemanget hos deltagarna.

Vi mäter framför allt resultat på kort och medellång sikt eftersom de långsiktiga resultaten tar lång tid att uppnå och är svåra att koppla till endast Clowner utan Gränserns verksamhet utan är en del av strukturella lösningar på strukturella problem. Vi har ett pågående arbete för att utveckla barn och ungas delaktighet i effektmätningen och för att de ska inkluderas på ett enklare, roligare och mer kreativt sätt. Ett annat förbättringsområde gällande effektmätning är också att förankra vikten av uppföljning ännu tydligare redan i starten av nya projekt och samarbeten och avsätta tid för detta med vår partner i tidsplaneringen.

Som en västerländsk organisation är det också viktigt att ständigt komma ihåg vårt maktkapital, särskilt när vi finansierar verksamheten eller förmedlar pengar vidare till partners. Det skapar en maktobalans som är svår att undvika men desto viktigare blir att skapa en öppen och tillåtande atmosfär som uppmuntrar till att deltagare och partners känner sig trygga i att uttrycka såväl positiv som negativ feedback. Detta för att minska risken för att vi får svar som deltagare och partners tror att vi vill höra.

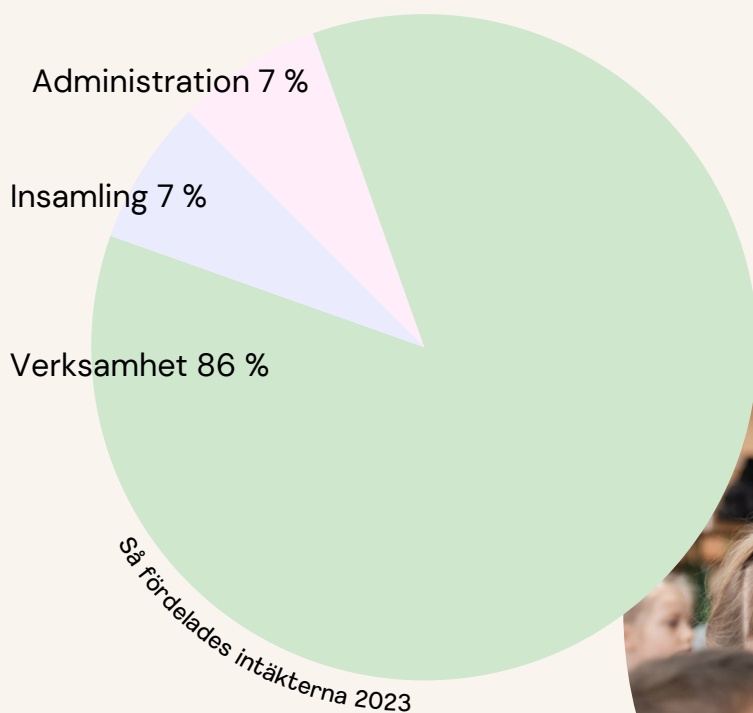
Vad har Clowner utan Gränser åstadkommit såhär långt?

Sedan starten 1996 har Clowner utan Gränser Sverige mött över två miljoner barn runt om i världen med skratt, lek och glädje. Under 2023 arbetade vi i 23 länder, och i 24 orter runt om i Sverige. Vi har gjort stora föreställningsturnéer, lett workshops och lekaktiviteter för barn, ungdomar och familjer, haft lägerverksamhet, cirkusskolor och återkommande veckoträningar, lett utbyten och kompetensutveckling med artister runt om i världen och utbildat personal och volontärer från andra organisationer och verksamheter som arbetar med barn i våra kreativa metoder. Vi har under året mött 66 053 barn, ungdomar och familjer genom våra aktiviteter. 775 personer från andra organisationer har gått utbildningar i Clowner utan Gränserns metoder och har i sin tur mött 50 000 barn med dessa. Vi har också haft kapacitetsstärkande workshops för artister från 17 olika länder.

Hur är Clowner utan Gränsers arbete finansierat?

Clowner utan Gränsers arbete finansieras av institutionella medel och projektbidrag. Organisationen får också gåvor från privatpersoner och företag samt har cirka 770 månadsgivare som bidrar till att vi både kan planera långsiktig verksamhet och göra akutinsatser. Läs mer på s. 58-59 samt i vår årsredovisning. Där finns även information om årsomsättning.

2023 blev Clowner utan Gränsers även en av förmånstagarna till Svenska Postkodlotteriet, vilket innebär att vi årligen får ta del av lotteriets överskott. 2023 tog vi emot fem miljoner kronor i icke öronmärkt stöd, vilket ger oss möjlighet att både planera mer långsiktigt och göra akuta insatser. Läs mer på s. 50.

Clowner utan Gränsers innehar 90-konto, vilket innebär att organisationen kontrolleras av Svensk Insamlingskontroll som har som krav att högst 25 procent av de totala intäkterna går till insamlingskostnader och administration. 2023 gick 86 % av Clowner utan Gränsers intäkter direkt till verksamhet, 7 % till insamlingskostnader och 7 % till administration.

Hur informerar Clowner utan Gränsers allmänheten om ert arbete?

Det är en del av organisationens mission att sprida information om verksamheten i syfte att väcka opinion och skapa engagemang. Detta sker genom olika kanaler, exempelvis sociala medier och hemsida men också medverkan i traditionell press. Clowner utan Gränsers har ett nätverk av fotografer som är volontärer i organisationen och som ibland följer med artisterna på turné för att dokumentera verksamheten. Förutom att sprida information om Clowner utan Gränsers verksamhet samt vikten av lek och skratt för barns psykosociala hälsa, arbetar vi också för att lyfta målgruppen i vår kommunikation för att ge deras röster och berättelser en plattform.

Foto från en föreställningsturné i Ukraina. Fotograf Albina Vinar.